

VALSTYBINĖS AUGALININKYSTĖS TARNYBOS PRIE ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJOS
DIREKTORIAUS
Į S A K Y M A S

**DĖL BULVIŲ ŽIEDINIO PUVINIO ŽIDINIO SUNAIKINIMO PRIEMONIŲ
APRAŠO PATVIRTINIMO**

2012 m. balandžio 23 d. Nr. A1-122
Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos fitosanitarijos įstatymo (Žin., 1999, Nr. [113-3285](#); 2010, Nr. 12-559) 3 straipsnio 1 punkto 4 papunkčiu, Valstybinės augalininkystės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2010 m. gegužės 24 d. įsakymu Nr. 3D-490 (Žin., 2010, Nr. [61-3012](#); 2011, Nr. [101-4755](#)), 10.3 punktu:

1. Tvirtinu Bulvių žiedinio puvinio židinio sunaikinimo priemonių aprašą (pridedama).
2. Pripažįstu netekusiu galios Valstybinės augalų apsaugos tarnybos viršininko 2007 m. rugsėjo 7 d. įsakymą Nr. A1-231 „Dėl Bulvių žiedinio puvinio židinio sunaikinimo priemonių aprašo patvirtinimo“.
3. Nustatau, kad šis įsakymas įsigalioja nuo 2012 m. lapkričio 1 d.

DIREKTORIUS

EVALDAS ZIGMAS ČIJAUSKAS

BULVIŲ ŽIEDINIO PUVINIO ŽIDINIO SUNAIKINIMO PRIEMONIŲ APRAŠAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Bulvių žiedinio puvinio židinio sunaikinimo priemonių aprašas (toliau – aprašas) parengtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos fitosanitarijos įstatymu (Žin., 1999, Nr. [113-3285](#); 2010, Nr. 12-559) ir Bulvių žiedinio puvinio fitosanitarinės kontrolės ir fitosanitarijos priemonių taikymo taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2007 m. vasario 28 d. įsakymu Nr. 3D-97 (Žin., 2007, Nr. [29-1061](#)).

2. Aprašas taikomas atliekant ūkio subjektų, kurie verčiasi bulvių auginimu, supirkimu, sandėliavimu, perdirbimu ar pardavimu, veiklos priežiūrą, kai įtariama arba nustatyta, kad bulvės yra užkrėstos ar gali būti užkrėstos bulvių žiedinio puvinio sukėlėjais (toliau – kenksmingasis organizmas).

3. Apraše vartojamos sąvokos:

Bulvių žiediniu puviniumi įtariamai užkrėsti bulvių gumbai ar augalai – bulvių gumbai ar augalai, kuriuose aptikta matomų bulvių žiedinio puvinio požymių ar su kuriais atliekant vieną iš testų (imunofluorescencijos (IF), polimerazės grandininės reakcijos (PGR) ar kitą) gauti teigiami rezultatai.

Bulvių žiediniu puviniumi užkrėsti bulvių gumbai ar augalai – bulvių gumbai ar augalai, kuriuose, atliekant laboratorinę ekspertizę (ištyrus keliais skirtingais metodais), nustatyti bulvių žiedinio puvinio sukėlėjai. Užkrėstais laikomi visi tame pačiame lauke užauginti bulvių gumbai.

Bulvių žiediniu puviniumi galimai užkrėsti bulvių gumbai ar augalai – visi bulvių gumbai ar augalai, išskyrus užkrėstuosius, užkrėtimo bulvių žiediniu puviniumi nustatymo metais esantys šios ligos židinyje ar galimai užkrėstoje gamybos vietoje arba turėję sąlytį su užkrėsta žemės ūkio technika, nors laboratorine ekspertize nenustatyta, kad bulvių gumbai ar augalai užkrėsti bulvių žiedinio puvinio sukėlėjais.

Bulvių žiediniu puviniumi užkrėstas laukas – laukas, kuriame augo bulvių žiediniu puviniumi užkrėstos bulvės.

Bulvių žiediniu puviniumi galimai užkrėstas laukas – laukas, kuriame užkrėtimo bulvių žiediniu puviniumi nustatymo metais augo galimai šiuo puviniumi užkrėstos bulvės.

Bulvių žiedinio puvinio židinyje – gamybos vieta, kurioje aptikta bulvių žiediniu puviniumi užkrėstų bulvių gumbų.

Gamybos vieta – asmens ar įmonės valdomi laukai, gamybos ir realizacijos patalpos, technika, sandėliai ir kitos priemonės.

Bulvių žiediniu puviniumi galimai užkrėsta gamybos vieta – gamybos vieta, kurios užkrėstumas bulvių žiediniu puviniumi nepatvirtintas, bet galimas dėl bendrai naudotos žemės ūkio technikos, laukų, sandėlių.

Kontroliuojama bulvių žiedinio puvinio teritorija – bulvių žiedinio puvinio židinio teritoriją ir galimai šiuo puviniumi užkrėstas gamybos vietas apimanti teritorija, kurioje naudojamos nustatytos fitosanitarijos priemonės.

Kitos šiame apraše vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos kituose Lietuvos Respublikos teisės aktuose.

II. BULVIŲ ŽIEDINIO PUVINIO ŽIDINIO NUSTATYMAS IR JO SUNAIKIMO PRIEMONĖS

4. Regioninio skyriaus specialistas, vadovaudamasis Valstybinės augalininkystės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos (toliau – Tarnyba) direktoriaus įsakymu tvirtinama metodika, paima bulvių stiebagumbių mėginius laboratorinei ekspertizei, surašo Pažymą dėl fitosanitarinio tikrinimo ir taikomų priemonių, patvirtintą Valstybinės augalininkystės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos direktoriaus 2011 m. rugsėjo 30 d. įsakymu Nr. A1-302 (Žin., 2011, Nr. [127-6048](#)), dviem egzemplioriais (vienas lieka ūkio subjektui, kitas – specialistui), kurioje nurodo, kad iki galutinių laboratorinės ekspertizės rezultatų gavimo uždraudžia bet kokių bulvių gabenimą į kitą vietą ar teikimą rinkai, išskyrus atvejus, kai tai yra kontroliuojama Tarnybos specialistų ir taikomos priemonės galimam kenksmingojo organizmo išplitimui išvengti.

5. Regioninio skyriaus specialistas, gavęs iš Tarnybos Fitosanitarinių tyrimų laboratorijos pranešimą apie įtarimą dėl bulvių gumbų užkrėtimo kenksminguoju organizmu:

5.1. surašo Pažymą apie bulvių žiediniu puvinio įtariamai užkrėstus bulvių gumbus ar augalus ir kitas kloniniais ryšiais susijusias ar gamybos metu turėjusias sąlytį bulves (1 priedas) dviem egzemplioriais (vienas lieka ūkio subjektui, kitas – specialistui). Pažymoje nurodo visų augintojo ūkyje ar supirkimo, sandėliavimo, realizacijos ar perdirbimo įmonėje esančių bulvių veisles, kategorijas, kiekius. Informuoja bulvių savininką apie įtarimą dėl užsikrėtimo kenksminguoju organizmu. Bulvių gabenimo ar teikimo rinkai išimtis, nustatytos šio aprašo 4 punkte, surašomos atskirai Pažymoje dėl fitosanitarinio tikrinimo ir taikomų priemonių;

5.2. ima papildomus bulvių mėginius iš kloniniais ryšiais susijusių bulvių siuntų kituose ūkiuose ar supirkimo, sandėliavimo, realizacijos ar perdirbimo įmonėse, kad kuo greičiau būtų nustatytas užkrėtimo šaltinis. Jei kloniniais ryšiais susijusios bulvės yra ūkyje (įmonėje), kuris priklauso kito regioninio skyriaus kontroliuojamai teritorijai, elektroniniu paštu perduoda informaciją kitam regioniniam skyriui ir mėginius ima pastarojo regioninio skyriaus specialistai.

6. Regioninio skyriaus specialistas, gavęs iš Tarnybos Fitosanitarinių tyrimų laboratorijos pranešimą, kad įtarimas dėl užsikrėtimo kenksminguoju organizmu nepasitvirtino:

6.1. surašo Aktą dėl fitosanitarinio tikrinimo ir taikomų priemonių, kurio forma patvirtinta Valstybinės augalininkystės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos direktoriaus 2011 m. rugsėjo 30 d. įsakymu Nr. A1-302 (Žin., 2011, Nr. [127-6048](#)), nurodydamas, kad bulvėse kenksmingųjų organizmų nerasta. Šios bulvės yra laikomos galimai užkrėstomis bulvių žiediniu puvinio, jas leidžiama suvartoti arba parduoti kaip maistines, perdirbti pramoniniu būdu, sunaudoti gyvulių pašarui savame ūkyje, minėtosios bulvės negali būti sodinamos;

6.2. bulvių gabenimo ar teikimo rinkai draudimas atšaukiamas.

7. Regioninio skyriaus specialistas, gavęs iš Tarnybos Fitosanitarinių tyrimų laboratorijos pranešimą apie nustatytą kenksmingąjį organizmą:

7.1. surašo Pažymą dėl bulvių žiedinio puvinio židinio sunaikinimo priemonių nustatymo (2 priedas) dviem egzemplioriais (vienas lieka ūkio subjektui, kitas – specialistui);

7.2. nustatytą laikotarpį kontroliuoja bulvių žiedinio puvinio židinį, kasmetinius židinio sunaikinimo nurodymus surašo Pažymoje dėl bulvių žiedinio puvinio židinio sunaikinimo priemonių nustatymo. Pažyma užpildoma bulvių vegetacijos metu, atlikus savaime sudygusių bulvių paiešką užkrėstuose ir galimai užkrėstuose laukuose, kai jau yra deklaruoti auginamų bulvių pasėliai.

8. Nustačius, kad bulvių gumbai ar augalai užkrėsti kenksminguoju organizmu, pakartotinė laboratorinė ekspertizė neatliekama.

9. Jei nors vienos iš auginamų bulvių veislių bulvių gumbuose ar augaluose nustatomas

kenksmingasis organizmas, gamybos vieta arba jos dalis, tiesiogiai susijusi su bulvių žiediniu puvinium užkrėstais bulvių gumbais, yra laikoma bulvių žiedinio puvinio židiniu.

10. Pažymos dėl bulvių žiedinio puvinio židinio sunaikinimo priemonių nustatymo pildymas:

10.1. pildoma lentelės grafa „Objekto aprašymas“:

10.1.1. lentelės grafos „Privalomosios priemonės“ 1 punkte nurodomas bulvių žiediniu puvinium užkrėsto lauko numeris, plotas, bulvių veislė;

10.1.2. lentelės grafos „Privalomosios priemonės“ 2 punkte pažymimi bulvių žiediniu puvinium galimai užkrėsto lauko numeris, plotas, bulvių veislė;

10.1.3. lentelės grafos „Privalomosios priemonės“ 3 punkte įrašomi laukų, kurie bus naudojami bulvėms auginti pirmais, antrais ar trečiaisiais metais po užkrėtimo nustatymo metų, numeriai, plotas, bulvių veislė. Ši grafa pildoma atitinkamais metais vegetacijos metu, kai užkrėstuose laukuose ieškoma savaime augančių bulvių;

10.1.4. lentelės grafos „Privalomosios priemonės“ 4 punkte nurodoma:

10.1.4.1. bulvių sandėliai, kitos patalpos, susijusios su bulvių gamyba (nurodomi jų adresai);

10.1.4.2. registruota dezinfekcinė medžiaga, dezinfekcijos atlikimo datos, atsižvelgiant į tai, kada bus sunaikintos užkrėstos bulvės, iš sandėlio išvežamos galimai užkrėsti bulvių gumbai;

10.1.4.3. transporto priemonės, įrenginiai, konteineriai, turėję sąlytį su užkrėstais bulvių gumbais (pvz., bulvėms auginti naudota savo ūkio technika: bulvių sodinamoji, bulviakasė, traktorius, traktoriaus priekaba, bulvių plaunamoji, bulvių rūšiuoklė, bulvių valytuvai ir kt.), numatomos dezinfekcijos datos;

10.1.4.4. pakuočių, turėjusių sąlytį su užkrėstais bulvių gumbais, skaičius, numatoma sunaikinimo data, būdas (pvz., sudeginimas);

10.1.5. lentelės grafos „Privalomosios priemonės“ 5 punkte nurodomos užkrėstų, o 6 punkte – bulvių žiediniu puvinium galimai užkrėstų bulvių gumbų veislės (šalia pažymimos sėklinių bulvių kategorijos), jų kiekis (t). Nurodomi pasirinkti sunaikinimo ar panaudojimo būdai, vieta, data;

10.1.6. lentelės grafos „Privalomosios priemonės“ 7 punkte nurodomas atliekų sunaikinimo būdas, vieta, data;

10.2. Pažymos dėl bulvių žiedinio puvinio židinio sunaikinimo priemonių nustatymo 5, 6, 7 punktai pildomi tik židinio nustatymo metais.

11. Jei pritaikius fitosanitarijos priemones už sunaikintas bulves augintojui Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka gali būti iš dalies kompensuoti patirti nuostoliai, tada vadovaujantis Kompensacijos už nuostolius dėl fitosanitarijos priemonių taikymo skaičiavimo metodika, patvirtinta Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2004 m. kovo 1 d. įsakymu Nr. 3D-88 (Žin., 2004, Nr. [38-1249](#); 2011, Nr. 88-4208), apskaičiuojama kompensacijos suma. Lentelės grafos „Privalomosios priemonės“ 5 punkte užrašoma „PRIDEDAMA: Fitosanitarijos priemonių taikymo planas bulvėms“.

III. UŽKRĖSTOS IR GALIMAI UŽKRĖSTOS TERITORIJOS ŽENKLINIMAS

12. Užkrėsto ūkio bulvių žiediniu puvinium užkrėsti ir galimai užkrėsti laukai paženklinami žemėlapyje naudojant kompiuterinę programą „Akis“ (skirta dirbti su skaitmeniniais žemėlapiais).

13. Jei bulvių žiediniu puvinium užkrėstų ir galimai užkrėstų laukų naudotojas nėra jų savininkas, apie taikomas fitosanitarijos priemones ir jų taikymo priežastį regioninio skyriaus specialistas registruotu laišku informuoja žemės sklypo savininką, išsiųsdamas ir lauko žemėlapių kopiją.

14. Nustatoma kontroliuojama bulvių žiedinio puvinio teritorija ir užpildoma Pažyma dėl kontroliuojamos bulvių žiedinio puvinio teritorijos ribų nustatymo (3 priedas):

14.1. pažymos 1 punkte nurodomas ūkio, kuriame nustatytas bulvių žiedinio puvinio židiny savininkas arba naudotojas, ūkio adresas;

14.2. pažymos 2 punkte surašomi bulvių žiediniu puvinium galimai užkrėstų gamybos vietų savininkai arba naudotojai, jų adresai, kurie naudojami bendra gamybos įranga ir priemonėmis, turėjusiomis sąlytį su užkrėstomis bulvėmis;

14.3. pažymos 3 punkte nurodoma bulvių žiediniu puvinium galimai užkrėstose gamybos vietose esančių bulvių veislės, kategorijos, kiekis (t) (pvz., galimai užkrėstos bulvės – Solara A, 20 t);

14.4. pažymos 4 punkte nurodomi bulvių žiediniu puvinium galimai užkrėstų gamybos vietų sandėlių, kitų patalpų, kuriose laikomos galimai užkrėstos bulvės, adresai;

14.5. pažymos 5 punkte išvardijama technika, gamybos priemonės, pakuotės, per praėjusį 12 mėnesių laikotarpį turėjusios sąlytį su užkrėstomis bulvėmis;

14.6. pažymos 6 punkte surašomi kloniniais ryšiais su užkrėstais stiebagumbiais ar augalais susiję stiebagumbiai ir nurodoma:

14.6.1. sertifikuotų sėklinių bulvių atveju – užkrėstų bulvių veislė, kiekis, siuntos numeris, kada ir iš ko augintojas įsigijo sėklines sertifikuotas bulves, pridedama augalo paso kopija. Įrašoma informacija apie pradines sertifikuotas sėklines bulves, nurodant veislę, kategoriją, iš kurios šalies, kuriais metais buvo įvežta, Karantininės ekspertizės liudijimo numeris (jei įvežant buvo atliekami tyrimai). Nurodoma, kuris augintojas įvežtas sėklines bulves daugino, kuriais metais buvo sertifikuota, siuntos numeris, tyrimų, atliktų po sėklinės medžiagos padauginimo, Karantininės ekspertizės liudijimo numeris;

14.6.2. kitų bulvių atveju – pateikiama informacija apie ūkinę bulvių sėklą (savo ūkio reikmėms paliekama bulvių sėkla), nurodoma, ar bulvių gumbai fitosanitariškai ištirti, ar savo ūkio, ar įsigyti iš kito augintojo;

14.7. pažymos 7 punkte nurodomi ūkiai, kuriuose buvo auginami bulvių gumbai kloniniais ryšiais susiję su laikomais užkrėstais bulvių gumbais;

14.8. jei pildant Pažymą dėl kontroliuojamos bulvių žiedinio puvinio teritorijos ribų nustatymo, trūkstant informaciją gali suteikti kito regioninio skyriaus specialistai, siunčiamas paklausimas elektroniniu paštu, o gavus atsakymą pabaigiama pildyti pažyma;

14.9. šio aprašo 14.7 punkte nurodytiems ūkiams surašoma Pažyma dėl fitosanitarinio tikrinimo ir taikomų priemonių, kurioje nustatomos šio aprašo 18 punkte patvirtintos priemonės. Ūkiui, kuris pateikė kloniniais ryšiais susijusią pradinę sėklą, minėtoje pažymoje nurodomos sėklinių bulvių atsargos.

IV. BULVIŲ ŽIEDINIO PUVINIO UŽKRATO PATVIRTINIMAS

15. Užkrato klonuose patvirtinimas:

15.1. remiantis informacija, užfiksuota Pažymos dėl kontroliuojamos bulvių žiedinio puvinio teritorijos ribų nustatymo 6 punkte, sėklinių bulvių augintojo ūkyje ir kituose ūkiuose, kuriuose buvo auginamos kloniniais ryšiais su užkrėstomis bulvėmis susijusios bulvės, privaloma paimti bulvių stiebagumbių mėginius (1 mėginys iš 25 t) laboratorinei ekspertizei;

15.2. kloninė užkrato prigimtis nustatoma tada, jei mažiausiai dviejose giminingose siuntose nustatomas užkratas ir jei nėra jokio įrodymo dėl kitokios užkrato prigimties. Pavyzdžiui, jei buvo 10 giminingų siuntų, 2 iš jų yra užkrėstos, o kitas ištyrus, gautas neigiamas rezultatas, arba buvo tokių siuntų, kurių ištirti jau nebebuvo galima, visi ūkiai, naudoję tas giminingas siuntas, įtraukiami į kontroliuojamą bulvių žiedinio puvinio teritoriją;

15.3. jei kloninė užkrato prigimtis nepatvirtinama, Pažymos dėl kontroliuojamos bulvių žiedinio puvinio teritorijos ribų nustatymo pastabų skiltyje regioninio skyriaus specialistas įrašo: „kloninė užkrato prigimtis nepatvirtinta; pažymos 6 punkte nurodyti ūkiai (įmonės) į kontroliuojamą bulvių žiedinio puvinio teritoriją neįtraukiami“ ir tai patvirtina savo parašu;

15.4. patvirtinus, kad užkratas paplito per bulvių klonus, laukai, kuriuose buvo auginamos pradinės sėklinės bulvės, laikomi bulvių žiediniu puvinium galimai užkrėstais ir

paženklinami žemėlapyje, o kloniniais ryšiais susijusius bulvių stiebagumbius draudžiama sodinti.

16. Užkrato kituose ūkiuose patvirtinimas:

16.1. ūkiuose, kurie su užkrėstu ūkiu bendrai naudojo žemės ūkio mašinas, imami mėginiai laboratorinei ekspertizei (1 mėginys iš 25 t) iš visų ūkyje užaugintų bulvių;

16.2. laboratorinės ekspertizės metu nustačius, kad bulvės užkrėstos bulvių žiediniu puvinio, ūkis paskelbiamas bulvių žiedinio puvinio židiniu ir taikomos fitosanitarijos priemonės, skirtos bulvių žiediniam puvinii sunaikinti;

16.3. jei laboratorinės ekspertizės rezultatai rodo, kad bulvių gumbai neužkrėsti kenksmingu organizmu, jie yra laikomi galimai užkrėstais bulvių žiediniu puvinio, o ūkis – bulvių žiediniu puvinio galimai užkrėsta gamybos vieta, ir taikomos atitinkamos fitosanitarijos priemonės.

17. Užkrato atsekimo tvarka supirkėjų (perdirbėjų) turimuose bulvių gumbuose nustačius kenksmingąjį organizmą:

17.1. iš bulves auginusio ūkio supirkėjui pateiktų bulvių siuntų likučių (jei likučių yra) paaimami ir ištiriami bulvių gumbų mėginiai Fitosanitarinių tyrimų laboratorijoje:

17.1.1. jei užsikrėtimas nenustatomas – augintojo, pateikusio bulves, ūkyje bulvių žiedinio puvinio židinio sunaikinimo priemonės netaikomos;

17.1.2. jei užsikrėtimas nustatomas – augintojo, pateikusio bulves, ūkyje taikomos priemonės bulvių žiediniam puvinii sunaikinti;

17.2. jei bulves tiekianti įmonė (ūkis) bulvių siuntos likučių neturėjo, surašoma Pažyma dėl fitosanitarinio tikrinimo ir taikomų priemonių, kurioje nurodoma, kad bulves tiekianti įmonė (ūkis) privalo išvalyti ir dezinfekuoti sandėlius bei techniką ir kitais metais sodinti tik sertifikuotas sėklines bulves bei pateikti fitosanitariniam tikrinimui visą užaugintą bulvių derlių;

17.3. patikrinus vietoje ir nustačius, kad bulvių siunta buvo įvežta iš kitos šalies ir šios siuntos bulvės nebuvo perpakuojamos, perrūšiuojamos ar augintos, Pažymos dėl kontroliuojamos bulvių žiedinio puvinio teritorijos ribų nustatymo pastabų skiltyje regioninio skyriaus specialistas įrašo: „patikrinus užkrato galimumą, pažymos 6 punkte nurodytas ūkis (įmonė) į kontroliuojamą bulvių žiedinio puvinio teritoriją neįtraukiamas“ ir tai patvirtina savo parašu.

V. FITOSANITARINIŲ PRIEMONIŲ TAIKYMAS GALIMAI UŽKRĖSTŲ ŪKIŲ SAVININKAMS

18. Regioninio skyriaus specialistas bulvių žiediniu puvinio galimai užkrėstų gamybos vietų savininkams, kurie patenka į kontroliuojamą bulvių žiedinio puvinio teritoriją, nustato fitosanitarijos priemones ir jas surašo Pažymoje dėl fitosanitarinio tikrinimo ir taikytinų priemonių:

18.1. nedelsiant valyti ir dezinfekuoti bulvių saugyklas, žemės ūkio techniką;

18.2. mažiausiai du auginimo sezonus kasmet privalo sodinti sertifikuotas sėklines bulves ar sėklines bulves, kurios pagal išankstinį raštišką susitarimą buvo auginamos iš sertifikuotų sėklinių bulvių kitame Tarybos specialistų tikrintame neužkrėstame ūkyje, kuriame, atlikus fitosanitarinį tikrinimą, kenksmingųjų organizmų nenustatyta;

18.3. mažiausiai du auginimo sezonus kasmet kreiptis į Tarybą ir sudaryti sąlygas, kad būtų ištirtas visas bulvių derlius Tarybos fitosanitarinių tyrimų laboratorijoje;

18.4. nukastas sėklines bulves laikyti atskirai nuo maistinių bulvių arba kad tarp sėklai ir maistui skirtų bulvių atsargų tvarkymo būtų atliekamas valymas ir dezinfekcija.

19. Bulvių sėklininkystės ūkiuose, iš kurių buvo gauta pradinė bulvių sėkla, ir kai yra patvirtintas kloninio užkrėtimo atvejis, kloniniais ryšiais susijusioms bulvėms taikomi 15.4 punkte nustatyti reikalavimai, o kitoms ūkyje turimoms sėklinėms bulvėms tikslinga sudaryti sėklos pakeitimo programą. Pavyzdžiui, bulvių sėklininkystės ūkiui rekomenduojama įsigyti

naujos, sveikos pradinės sėklinių bulvių sėklos, skirtos dauginti, bei nutraukti ūkyje turimų sėklinių bulvių dauginimą.

VI. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

20. Ūkio subjektams, kurių veiklos teritorija yra laikoma bulvių žiedinio puvinio židiniu, šiame apraše nurodytų fitosanitarijos priemonių nevykdymas užtraukia administracinę atsakomybę pagal Administracinių teisės pažeidimų kodeksą (Žin., 1985, Nr. 1-1).

21. Ūkio subjektas, kuris nesilaikė šiame apraše nustatytų fitosanitarijos priemonių ir pasodino galimai užkrėstas bulves, privalo sunaikinti galimai užkrėstą bulvių paselį.

22. Pasėlio sunaikinimą kontroliuoja regioninio skyriaus specialistai.

23. Bulvių žiedinio puvinio židinio kontrolė nevykdoma, jei:

23.1. mažiausiai ketverius metus po kenksmingojo organizmo nustatymo ūkyje buvo vykdomi reguliarūs fitosanitariniai tikrinimai ir taikomos nustatytos židinio sunaikinimo priemonės;

23.2. židinio kontrolės laikotarpiu visų ūkyje augintų bulvių gumbų derlius buvo ištirtas Tarnybos Fitosanitarinių tyrimų laboratorijoje ir kenksmingasis organizmas nenustatytas, arba židinio kontrolės laikotarpiu ūkyje bulvės nebuvo auginamos.

24. Nutraukus bulvių žiedinio puvinio židinio kontrolę, Regioninis skyrius apie tai oficialiu raštu informuoja Fitosanitarijos skyrių.

25. Tarnybos specialistai, atlikdami ūkio subjektų veiklos priežiūrą, vadovaujasi Viešojo administravimo įstatymo (Žin., 1999, Nr. [60-1945](#); 2006, Nr. 77-2975; 2010, Nr. [81-4228](#)) ketvirtuoju skirsniu ir Valstybinės augalininkystės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos atliekamos ūkio subjektų veiklos priežiūros taisyklėmis, patvirtintomis Valstybinės augalininkystės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos direktoriaus 2011 m. liepos 5 d. įsakymu Nr. A1-218.

Bulvių žiedinio puvinio židinio sunaikinimo
priemonių aprašo
1 priedas

**(Pažymos apie bulvių žiediniu puvinio įtariamai užkrėstus bulvių gumbus ar augalus ir
kitus kloniniais ryšiais susijusius ar gamybos metu turėjusius sąlytį bulvių gumbus
forma)**

**VALSTYBINĖS AUGALININKYSTĖS TARNYBOS PRIE ŽEMĖS ŪKIO
MINISTERIJOS
_____ REGIONINIS SKYRIUS**

_____
(adresas, telefonas, el. paštas)

_____
(augalų augintojo vardas, pavardė arba žemės ūkio veiklos subjekto pavadinimas)

_____
(registracijos fitosanitariniame registre numeris, asmens arba žemės ūkio veiklos subjekto
kodas, adresas)

**PAŽYMA APIE BULVIŲ ŽIEDINIŲ PUVINIŲ ĮTARIAMAI UŽKRĖSTUS BULVIŲ
GUMBUS AR AUGALUS IR KITUS KLONINIAIS RYŠIAIS SUSIJUSIUS AR
GAMYBOS METU TURĖJUSIUS SĄLYTĮ BULVIŲ GUMBUS**

_____
(data, vieta)

1. Vadovaujantis Tarnybos Fitosanitarinių tyrimų laboratorijos _____
(data)

pranešimu apie įtarimą dėl užsikrėtimo kenksminguoju organizmu (laboratorinės ekspertizės
Nr. _____), lentelėje išvardytų bulvių gumbų gabenimą į kitą vietą ar teikimas rinkai
draudžiamas:

Eil. Nr.	Bulvių veislė, kategorija	Bulvių kiekis t (ha)	Įtariamasis užkrėtimas ar ne	Bulvių laikymo vieta, sandėlio adresas ar lauko numeris

2. Bulvių žiediniu puvinio įtariamai užkrėstų bulvių gumbų kilmė:

_____
(sodintos sėklos kilmės šalis, sėklos siuntos Nr.; ar ūkinė sėkla, ar buvo fitosanitariškai tirta)

3. Informacija apie tos pačios bulvių sėklos naudotojus: _____
(sėklos naudotojai ir jų adresai)

4. Informacija apie ūkius, naudojančius bendrą techniką, laukus, priemones, sandėlius

---

_____
(pareigų pavadinimas)

_____
(parašas)

_____
(vardas ir pavardė)

Su nurodymais susipažinau ir įsipareigoju vykdyti

_____
(vardas pavardė)

_____
(parašas)

_____
(data)

Pastaba. Šių reikalavimų nevykdymas užtraukia administracinę atsakomybę pagal Administracinių teisės pažeidimų kodeksą (Žin., 1985, Nr. 1-1).

_____

Bulvių žiedinio puvinio židinio
sunaikinimo priemonių aprašo
2 priedas

(Pažymos dėl bulvių žiedinio puvinio židinio sunaikinimo priemonių nustatymo forma)

**VALSTYBINĖS AUGALININKYSTĖS TARNYBOS PRIE ŽEMĖS ŪKIO
MINISTERIJOS
REGIONINIS SKYRIUS**

(adresas, telefonas, el. paštas)

(augalų augintojo vardas, pavardė arba žemės ūkio veiklos subjekto pavadinimas)

(registracijos fitosanitariniame registre numeris, asmens arba žemės ūkio veiklos subjekto kodas, adresas)

**PAŽYMA DĖL BULVIŲ ŽIEDINIO PUVINIO ŽIDINIO SUNAIKINIMO
PRIEMONIŲ NUSTATYMO**

(data, vieta)

Užkrėstos gamybos vietos / padalinio adresas _____

Gamybos vietos / padalinio dydis (plotas, ha) _____ ;

Lentelėje nurodytos kenksmingojo organizmo sunaikinimo priemonės taikomos bulvių žiedinio puvinio židinyje visiems lentelėje išvardytiems objektams.

Privalomosios priemonės	Objekto aprašymas
1. Užkrėstuose laukuose: 1) mažiausiai trejus metus po užkrėtimo nustatymo užkrėstame lauke neauginti bulvių ar bulvinių šeimos augalų; 2) naikinti savaime augančias bulves ir kitus augalus šeiminkus; 3) auginti ne bulvinių šeimos augalus, pavyzdžiui, javus, morkas, svogūnus, žirnius, pašarines žoles, lubinus, ar lauką palikti pūdytauti ar želti pievai; 4) ketvirtaisiais metais galima auginti bulves maistui (ar penktaisiais metais – sėklai). Tačiau jokios bulvės negali būti sodinamos, kol dvejus metus iš eilės nebus aptikta savaime augančių bulvių augalų. Bulvių gumbų derlius ištiriamas fitosanitarinių tyrimų laboratorijoje.	Lauko Nr. _____ Plotas (ha) _____ Veislė _____ Lauko Nr. _____ Plotas (ha) _____ Veislė _____ Lauko Nr. _____ Plotas (ha) _____ Veislė _____ Lauko Nr. _____ Plotas (ha) _____ Veislė _____ Lauko Nr. _____ Plotas (ha) _____ Veislė _____

<p>2. Galimai užkrėstuose laukuose:</p> <p>1) naikinti savaime augančias bulves ir kitus augalus šeimininkus;</p> <p>2) <u>pirmaisiais</u> ir <u>antraisiais</u> metais po tų metų, kuriais buvo nustatytas užkrėtimas, draudžiama auginti bulves ir kitus augalus šeimininkus;</p> <p>3) trečiaisiais metais, jei dvejus metus paeiliui nebuvo aptikta savaime augančių bulvių augalų, taikyti 3 grafoje nustatytus nurodymus.</p>	<p>Lauko Nr. ____ Plotas (ha) ____ Veislė ____</p> <p>Lauko Nr. ____ Plotas (ha) ____ Veislė ____</p> <p>Lauko Nr. ____ Plotas (ha) ____ Veislė ____</p> <p>Lauko Nr. ____ Plotas (ha) ____ Veislė ____</p> <p>Lauko Nr. ____ Plotas (ha) ____ Veislė ____</p>
<p>3. Kituose užkrėsto ūkio laukuose:</p> <p>1) <u>pirmaisiais</u> metais po užkrėtimo nustatymo sodinti sertifikuotas sėklines bulves (jų nepjaustyti) ir auginti bulves maistui.</p> <p><u>Antraisiais</u> metais po užkrėtimo nustatymo sodinti sertifikuotas sėklines bulves ir auginti bulves maistui ir savo ūkio sėklai, ar sėklines bulves, kurios pagal išankstinį raštišką susitarimą buvo auginamos iš sertifikuotų sėklinių bulvių kitame Tarnybos specialistų tikrintame neužkrėstame ūkyje ir kuriose, atlikus fitosanitarinį tikrinimą, kenksmingasis organizmas nebuvo nustatytas, iš šių bulvių auginti bulves, skirtas maistui ar perdirbti.</p> <p><u>Trečiaisiais</u> auginimo metais po tų metų, kuriais buvo nustatytas užkrėtimas, sodinamos oficialiai sertifikuotos sėklinės bulvės ir auginamos bulvės maistui ir savo ūkio sėklai arba sodinama savo ūkio bulvių sėkla, kuri buvo oficialiai tikrinta ir neužkrėsta kenksmingaisiais organizmais, auginamos bulvės, skirtos maistui ar perdirbti;</p> <p>2) užaugintas bulves draudžiama realizuoti, kol fitosanitarinių tyrimų laboratorijoje nebus atlikta bulvių gumbų laboratorinė ekspertizė.</p>	<p>Kitais (pirmaisiais, ar antraisiais, ar trečiaisiais, priklausomai kada pildoma ši pažyma) po užkrėtimo metų bulvėms auginti naudojami laukai:</p> <p>Lauko Nr. ____ Plotas (ha) ____ Veislė ____</p> <p>Lauko Nr. ____ Plotas (ha) ____ Veislė ____</p> <p>Lauko Nr. ____ Plotas (ha) ____ Veislė ____</p> <p>Lauko Nr. ____ Plotas (ha) ____ Veislė ____</p> <p>Lauko Nr. ____ Plotas (ha) ____ Veislė ____</p>
<p>4. Nustačius, kad bulvių gumbai yra užkrėsti kenksminguoju organizmu, privaloma nedelsiant ir po pirmų auginimo metų valyti, plauti ir dezinfekuoti:</p> <p>1) sandėlius ir kitas patalpas, susijusias su bulvių gamyba;</p> <p>2) žemės ūkio techniką, įrangą (išvardyti), kontenerius (nurodyti kiekį) ir kitas priemones, turėjusias sąlytį su bulvėmis;</p>	<p>Sandėlio adresas _____</p> <p>Atlikti iki (data): _____</p> <p>Sandėlio adresas _____</p> <p>Atlikti iki (data): _____</p> <p>Technika: _____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p>

3) po užkrėtimo nustatymo sunaikinti visas sąlytį su bulvių gumbais turėjusias pakuotes	Atlikti iki (data): _____ Dezinfekcinė medžiaga _____ Pakuočių kiekis (vnt.) _____ Sunaikinimo būdas ir data _____
5. Bulvių žiediniu puvinu užkrėstų bulvių gumbų sunaikinimas: 1) užkasimas, išvežimas į sąvartyną ir užkasimas, pramoninis perdirbimas (po užkrėstų bulvių perdirbimo valoma ir dezinfekuojama įranga, sunaikinamos atliekos). Sunaikinimas turi būti atliekamas dalyvaujant Tarnybos specialistui; 2) draudžiama sodinti, parduoti maistui, vežti į pakavimo centrus; 3) termiškai apdorojus, galima naudoti gyvūnų pašarui savame ūkyje (užtikrinti, kad bulvės būtų verdamos ne mažiau kaip 30 min.)	Veislė: _____ Kiekis (t) _____ Veislė: _____ Kiekis (t) _____ Veislė: _____ Kiekis (t) _____ Veislė: _____ Kiekis (t) _____ Sunaikinimo būdas _____ _____ Sunaikinimo data _____ PRIDEDAMA: Fitosanitarijos priemonių taikymo planas bulvėms.
6. Bulvių žiediniu puvinu galimai užkrėstų bulvių panaudojimas: 1) galimai užkrėstus bulvių gumbus draudžiama sodinti; 2) leidžiama realizuoti maistui be perpakavimo ir perkrovimo tiesiogiai pristatant galutiniam vartotojui; 3) perdirbti pramoniniu būdu; 4) termiškai apdorojus naudoti pašarui (užtikrinti, kad bulvės būtų verdamos ne mažiau kaip 30 min.). Po galimai užkrėstų bulvių pakavimo ar perdirbimo ūkyje valoma ir dezinfekuojama įranga, sunaikinamos atliekos.	Veislė: _____ Kiekis (t) _____ Veislė: _____ Kiekis (t) _____ Veislė: _____ Kiekis (t) _____ Veislė: _____ Kiekis (t) _____ Panaudojimo būdas _____ Panaudojimo vieta _____ Panaudojimo data _____
7. Atliekų sunaikinimas: užkasimas, išvežimas į sąvartyną ir užkasimas, sudeginimas, nekeliant rizikos dirbamai žemei ir paviršiniams vandenims. Prieš skystųjų atliekų, kurių sudėtyje yra kietų dalelių, šalinimą šias atliekas būtina perfiltruoti arba kietas daleles nusodinti. Po to skystas atliekas būtina mažiausiai 30 minučių kaitinti ne žemesnėje kaip 60°C temperatūroje, užtikrinant tokią temperatūrą visame jų tūryje.	Sunaikinimo būdas _____ Sunaikinimo vieta _____ Sunaikinimo data _____
8. Kita.	

_____ (pareigų pavadinimas)

_____ (parašas)

_____ (vardas ir pavardė)

Su nurodymais susipažinau ir įsipareigoju vykdyti

_____ (vardas, pavardė)

(parašas)

(data)

Pastaba. Šių reikalavimų nevykdymas užtraukia administracinę atsakomybę pagal Administracinių teisės pažeidimų kodeksą (Žin., 1985, Nr. 1-1).

Bulvių žiedinio puvinio židinio sunaikinimo
priemonių aprašo
3 priedas

(Pažymos dėl kontroliuojamos bulvių žiedinio puvinio teritorijos ribų nustatymo forma)

**VALSTYBINĖS AUGALININKYSTĖS TARNYBOS PRIE ŽEMĖS ŪKIO
MINISTERIJOS
_____ REGIONINIS SKYRIUS**

_____
(adresas, telefonas, el. paštas)

**PAŽYMA DĖL KONTROLIUOJAMOS BULVIŲ ŽIEDINIO PUVINIO
TERITORIJOS RIBŲ NUSTATYMO**

_____
(data, vieta)

1. Ūkio, kuriame nustatytas bulvių žiedinio puvinio židyns, savininkas arba naudotojas, ūkio adresas _____
2. Bulvių žiediniu puvinu galimai užkrėsta gamybos vieta:
I ūkis: _____
II ūkis _____
III ūkis: _____
Pastabos: _____
3. Bulvių žiediniu puvinu galimai užkrėstose gamybos vietose esantys bulvių žiediniu puvinu galimai užkrėsti bulvių gumbai:
I ūkio: _____
II ūkio _____
III ūkio: _____
4. Bulvių žiediniu puvinu galimai užkrėstų gamybos vietų sandėliai, kitos patalpos _____
_____
5. Bulvių žiediniu puvinu galimai užkrėstų gamybos vietų technika, gamybos priemonės, pakuotės, per praėjusį 12 mėnesių laikotarpį turėjusios sąlytį su užkrėstomis bulvėmis:
I ūkio: _____
II ūkio _____
III ūkio: _____
6. Kloniniais ryšiais su užkrėstomis bulvėmis susijusios bulvės _____
_____
_____
Pastabos: _____
_____
7. Ūkiai, kuriuose buvo auginami bulvių gumbai, kloniniais ryšiais susiję su bulvių žiediniu puvinu užkrėstais bulvių gumbais ar augalais _____
_____

_____
(pareigų pavadinimas)

_____
(parašas)

_____
(vardas ir pavardė)

UŽKRĖTIMO ATSEKIMO SCHEMA

